

7339 sayılı Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında; 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 65 inci ve 69 uncu maddelerine dayanılarak çıkarılan 01.02.2022 tarihli ve 31737 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan; "Kooperatif ve Üst Kuruluşların Denetimine Dair Yönetmelik" ile "... kooperatiflerin finansal tablolarının kooperatiflerin tabi olduğu mevzuatta belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde hazırlanmasının, gelir ve giderlerinin dayanağını oluşturan belgelerin ilgili mevzuata uygun olarak düzenlenmesinin, hesapların belgeler ile uyumlu olmasının sağlanması ile yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu içerisinde yer alan mali bilgilerin doğruluğunun tespiti hususlarında yapılacak olan bağımsız dış denetimin ilke ve çerçeveleri belirlenmiştir.

Bu kapsamda; ilgili yönetmeliğin 15 inci maddesinde kimlerin dış denetime tabi olduğu hususlarına yer verilmiş olup;

*"(1) Aşağıdaki şartlardan birini sağlayan **faal kooperatifler dış denetime tabidir:***

*b) **Yapı ruhsatı alınmış ve ortak sayısı 100 veya daha fazla olan yapı, turizm geliştirme ve gayrimenkul işletme konularında faaliyet gösteren kooperatifler.***

...

(5) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetime tabi olduğu halde söz konusu denetimi yaptırmayan kooperatiflerin finansal tabloları, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra konularında alınan genel kurul kararları geçersizdir." denilmektedir.

Yine aynı yönetmeliğin 14 üncü maddesinde dış denetim yapmaya yetkili olanlara atıfta bulunularak;

"(1) Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kooperatiflerin dış denetimi;

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler,

b) 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa tabi meslek mensupları,

c) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, bağlı olunan merkez birlikleri veya merkez birliği kurulamamışsa bağlı olunan birlikler tarafından yapılabilir.

(2) Dış denetime tabi olan kooperatiflerin genel kurullarında, dış denetimi yapmak üzere yukarıdaki fıkarda sayılanlardan biri seçilir." hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen hükümlerden de anlaşılacağı üzere hukuki durumu faal, yapı ruhsatı almış ve ortak sayısı 100 veya daha fazla olan yapı kooperatiflerinin dış denetime tabi olacağı açıktır.

Dış denetim yaptırmamanın; finansal tablolar, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra konularında alınan genel kurul kararlarının geçersiz olacağı gerçeğinden hareketle kooperatifler açısından telafisi zor hukuki sonuçların doğacağı dikkate alınması önem arz etmektedir.